

FOTO EPA

‘Drones uit VS schenden Pakistaanse soevereiniteit’

Van onze redactie buitenland

De Verenigde Staten voeren in Pakistan aanvallen met onbemande vliegtuigjes uit, zonder dat Pakistan daar toestemming voor heeft gegeven. Tot die conclusie komt Ben Emmerson, speciale VN-rapporteur voor de mensenrechten en tegen terrorisme, na een geheime studiereis door Pakistan. Een schending van de Pakistaanse soevereiniteit, meent Emmerson.

De aanvallen met de zogeheten drones liggen gevoelig in Pakistan. Niet alleen omdat ze met geheimzinnigheid zijn omgeven, maar ook omdat er veel slachtoffers bij vallen. Als hoofd van een VN-onderzoeksteam dat sinds januari met de zaak bezig is, kreeg Emmerson van de Pakistaanse overheid te horen dat er de afgelopen jaren minstens 400 burgers door drones zijn omgekomen. Hij kreeg inzage in 25 praktijkgevallen van aanvallen die aan 200 mensen het leven kostten.

De VS ontkennen dat drone-aanvallen veel slachtoffers maken. De vliegtuigjes zouden juist in staat zijn tot precisiebombardementen, en dus weinig onbedoelde slachtoffers maken. De VS ontkennen ook dat ze zonder toestemming van Pakistan optreden. De Pakistaanse overheid zou achter de schermen wel degelijk met de aanvallen instemmen, maar uit angst voor volkswoede net doen alsof ze ertegen is. In 2010 lekten via Wikileaks documenten uit die erop wezen dat de Pakistaanse regering inderdaad een masker droeg.

Sinds president Barack Obama in 2009 aan de macht kwam, is het aantal drone-aanvallen op taliban- en Al-Kaidastrijders in het grensgebied tussen Pakistan en Afghanistan opgevoerd. Obama vindt dit nodig omdat Pakistan niet meewerkt aan het terugdringen van talibanstrijders die vanuit Pakistan aanvallen op Amerikaanse troepen in Afghanistan uitvoeren.

Stevo Akkerman

Gezocht: ander woord voor sloppenwijk

Ik zoek een nieuw woord, maar ik ben bang dat ik het niet zal vinden. Ik zoek een alternatief voor ‘sloppenwijk’, door Van Dale gedefinieerd als ‘armoedige wijk met krotten’ – precies de associatie die het woord oproept. Op reis in Brazilië heb ik deze week in Rio de Janeiro de favela Complexa da Penha bezocht, waar voormalige soldados van drugsbendes hun wijk lieten zien. Dat wil zeggen, ik moest achterop de motor stappen en zij reden me rond. Door nauwe steegjes, zelfs trappen af, met onderweg ontelbare barretjes, pinkstergemeentes en zwerfhonden. En mensen, natuurlijk. Af en toe kon je in een ‘krot’ naar binnen kijken: dan zag je vloertegels, kleurige meubels, tv’s, computers.

Een favela is een sloppenwijk, net als een slum of een shanty town. Maar wat is een sloppenwijk? In elk geval is het de stad van de toekomst. De spectaculaire groei ervan haalt niet dagelijks het nieuws, maar de ontwikkeling is wel degelijk dagelijks actueel: wereldwijd melden zich elke 24 uur 200.000 mensen, afkomstig van het platteland, in één of andere stad. Mumbai, Manila, Nairobi, Istanbul, Rio, om er een paar te noemen.

Volgens Robert Neuwirth, auteur van het boek ‘Shadow Cities’, leven op dit moment 1 miljard mensen in een sloppenwijk, een zesde van de wereldbevolking. In 2030 zullen het er twee keer zoveel zijn, een kwart van de wereldbevolking.

Is dat een negatieve ontwikkeling? Ja, omdat het treurig is dat mensen in hun dorp niet meer kunnen overleven. Ja, omdat in sloppenwijken soms mensonterende toestanden heersen. Maar luister wat de ondernemer Mehboob Siddiqui vorig jaar tegen me zei in de pislucht van Thakkar Bappa Colony, Mumbai.

“Ja, dit is een slum. Maar ook een economisch, commercieel en financieel centrum. Hier ben ik naar school gegaan en heb ik Engels geleerd.”

Zo wil ook Tota, gewezen drugsbaas in Complexa da Penha, wel wat nuances aanbrengen in het schrikbeeld dat het woord favela oproept. “Een favela, dat zijn stenen hutten, zonder wat dan ook. Maar hier bijvoorbeeld hebben we elektriciteit en water, en zien de huizen er al wat beter uit. Dat noemen we een comunidade. Wordt het nog beter, en raken de bewoners al een beetje verwaand omdat ze verharde wegen hebben en zo, dan is dat een asfalto. Maar uiteindelijk zijn het de mensen zelf die bepalen hoe ze hun omgeving willen noemen.”

Ik denk dat de neergang die het woord sloppenwijk suggereert, haaks staat op wat er in ’s werelds favela’s en slums gebeurt: daar is sprake van doorstroom, groei, vooruitgang. Mensen arriveren met niks, en gaan wonen in bijna niks, maar twintig jaar later hebben ze een huis waar ze trots op zijn, in dezelfde wijk. Dat getuigt van veerkracht, wat overigens niet betekent dat je hier de valse romantiek van de ‘prachtwijk’ op los moet laten – dat is niet het woord dat ik zoek.

De menselijke veerkracht springt hier juist zo in het oog omdat de omstandigheden zo ellendig zijn. Dat geldt zeker ook voor de favela’s van Rio, die grotendeels in handen zijn van drugsbendes. De overheid heeft een stuk of dertig wijken ‘gepacificeerd’, waaronder Complexa da Penha (ten koste van 342 levens), maar daarmee is de grootste misdaad nog lang niet opgelost. Dat is de obscene sociale en economische ongelijkheid in Brazilië en al die andere landen met, laten we zeggen, sloppenwijken.

Uit de kast

Senator vóór homohuwelijk, nu zijn zoon op mannen valt

Van onze redactie buitenland

Een vooraanstaande Amerikaanse senator die nog meeschreef aan de ‘Wet ter Verdediging van het Huwelijk’, is er nu voorstander van dat homo’s kunnen trouwen. Republikein Rob Portman is van gedachten veranderd, nadat hij in 2011 van zijn zoon te horen kreeg dat die homoseksueel is. Hij gelooft nu dat ‘al onze zonen en dochters dezelfde kans verdienen op de vreugde en stabiliteit van het huwelijk’.

Portmans ommezwaai komt ruim een week voordat het Amerikaanse hoogerrechtshof bekijkt of de wet, die de federale overheid verbiedt homohuwelijken te erkennen die in deelstaten gesloten zijn, te rijmen valt met de grondwet. In negen staten en de hoofdstad Washington kunnen homo’s trouwen. De wet zorgt er bijvoorbeeld voor dat als van een homo-echtpaar iemand overlijdt, de ander veel belasting over de erfenis betaalt. En een federale ambtenaar kan een echtgenoot

niet laten bijschrijven op de ziektekostenverzekering. Het hoogerrechtshof zal zich deze maand ook buigen over de geldigheid van een referendum dat in Californië het homohuwelijk weer afschafte.

Portman was vorig jaar in de race om kandidaat-vicepresident te worden naast Mitt Romney. De laatste Republikeinse vicepresident, Dick Cheney, was eveneens tegen de partijlijn in, voorstander van het homohuwelijk, omdat hij een lesbische dochter heeft. Republikeinse Congresleden blijven tot nu toe tegen. Bij de Democraten is er meer sympathie voor het homohuwelijk, zeker sinds uit peilingen blijkt dat de Amerikanen aan het idee beginnen te wennen.

President Barack Obama was tijdens zijn campagne van 2008 nog tegen het homohuwelijk, maar maakte in 2012 zijn ommezwaai. Zijn regering weigert nu zelfs bij het hoogerrechtshof voor de Wet op de Verdediging van het Huwelijk te pleiten.

‘De handel in bananen is beter geregeld dan de handel in wapens’

■ Control Arms: VN-verdrag wapenverkoop moet veel strenger

INTERVIEW

Rosa Marijnen

De onderhandelingen over een Wapenhandelsverdrag tussen de VN-lidstaten beginnen maandag opnieuw. Sinds de vastgelopen besprekingen van juli vorig jaar zijn ruim 325.000 mensen omgekomen door gewapend geweld, schrijven Oxfam Novib en Safer World in een nieuw rapport. Beide maken deel uit van de internationale Control Arms coalitie. Eveline Rooijmans, beleidsmedewerker bij Oxfam, was bij de mislukte onderhandelingen.

Wat is de boodschap van het rapport?

“We willen laten zien dat er haast is bij een internationaal wapenhandelsverdrag. Maar dan moet het wel waterdicht zijn. We willen verschil kunnen zien tussen voor en na het aannemen van het verdrag.”

Waarom vindt u het huidige plan voor het wapenhandelsverdrag ontoereikend?

“Er zitten enorm veel gaten in. Zo

zijn delen en componenten van wapens geen integraal onderdeel van de ontwerp tekst. Munitie ook niet, terwijl er jaarlijks 12 miljard kogels worden geproduceerd. Ook is een aantal criteria niet opgenomen in de tekst, zoals een verplichte risicoanalyse over seksueel geweld en corruptie voordat een levering aan een land wordt goedgekeurd. Ook worden giften en militaire samenwerking uitgesloten. Hierdoor kunnen zonder problemen wapens worden geleverd aan Syrië door Rusland.”

Wat is Control Arms en welke verbeteringen stelt ze voor?

“Control Arms is een internationale samenwerking van grote spelers, waaronder Oxfam, Safer World, Amnesty en in Nederland ook IKV Pax Christi, die de gevolgen van de ongereguleerde wapenhandel dagelijks tegenkomen. De handel in bananen is beter geregeld dan de handel in wapens. Control Arms is niet tegen alle wapenhandel, een land moet zich kunnen verdedigen. Maar er is een groot grijs gebied. Het belangrijkste is dat de reikwijdte van het verdrag groter wordt en de crite-

ria sterker. En er moet publiekelijk gerapporteerd worden over alle wapen- en munitietransfers. Anders is het verdrag een lege huls.”

Wat verwacht u van de onderhandelingen in New York?

“De kans is reëel dat landen als Rusland, Egypte en Noord-Korea de onderhandelingen zullen vertragen, om vervolgens ook een afgezwakte verdragtekst niet te steunen. Anderzijds wil een grote meerderheid betere regels in de wapenhandel.”

Welke rol speelt Nederland?

“Nederland produceert geen kleine wapens, maar is toch een van de tien grootste wapenexporteurs door de productie van marineschepen. Dit geeft Nederland een plek aan de onderhandelingstafel. Minister van buitenlandse zaken Frans Timmermans zegt een sterk verdrag te willen. Toch is Nederland bereid tot het maken van verregaande compromissen, zoals het uitzonderen van munitie en giften in het verdrag. Dit zogenaamd om de grote wapenproducerende landen erbij te houden. Control Arms vindt dat zinloos.”